

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravišstvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Naša najvišja politika.

Tisti, ki pogrešajo v našem listu velike politike, naj si zapomnijo, da je za delavno ljudstvo najvišja politika skrb za dobre organizacije.

Komunisti so največ zagrešili s tem, da so se brigali za vsa druga vprašanja, skrb za organizacije pa so pustili popolnoma v nemar. Da so reševali n. pr. vprašanje vzhodne Azije in Japonske, da so na pozabili delati za domače razmere. Kdor je slab gospodar na svojem domu, tudi v občinskem gospodarstvu ne bo boljši, kdor gospodari slabo v občini, bo gotovo še slabše gospodaril v pokrajini, še slabše v državi. Kto ne zna voditi delavske politike doma v svoji organizaciji, ta jo bo znal še manj v okrožni ali celo v državni organizaciji.

To je menda jasno vsem. Ni pa vsem tako jasno razmerje med občno in državo na eni strani in našimi organizacijami na drugi. Posebno komunisti tega razmerja ne poznajo. Podirli vse državne meje in zavladali združeno in enotno na vsem svetu vsem ljudem in da bodo ti ljudje vsi enako delali in jedli, zato so smatrali delo v organizacijah le v toliko za potrebno, kolikor so pripravljali tisti pojutirski dan: revolucijo. Razbijmo hitro države, ko bodo vse razbite, bomo imeli samo eno in srečni dom v njej.

Seveda je vse to le otročarija. Naprej je treba napraviti red doma, potem se je treba dogovoriti s sosedi in napraviti red v občini, potem se morajo dogovoriti občine in ustanoviti oziroma urediti višjo organizacijo, okraj itd., ko bodo urejene vse nižje organizacije, potem bo mogoče urediti tudi državo in iti še dalje k

zvezi držav. Tak naj bi bil razvoj po našem, tako naj bi se razvijale socialistične organizacije, ne pa narobe.

Države so imele seveda drugačen razvoj. Nasilje jih je družilo, pred kratkim smo imeli še absolutizem, ko je bil posameznik popolen in neomejen gospodar nad »svojo« državo, državljani pa so bili podaniki, podložniki! Žalibog še danes mnogokdaj slišimo in celo čitamo ta izraz, čeprav se nihče izmed nas ne more več spominjati na podaniško tlako, ki so se je otesli še naši dedje. Žalibog so padle samo zunanje verige, notranje so pa ostale: čeprav gospod nima več pravice, dati nas bičati, vendar se mu odkrivamo že od daleč, ker imamo v sebi tlačansko kri. Ko je bila odpravljena tlaka, smo dobili le pravico na svobodo, svobode same pa še ne, to si bomo morali še zaslužiti in vzeti.

Ko so si prvi državljani zaslužili in vzeli svobodo, ko so se kot svobodni državljani združili v organizacije za obrambo in razširitev pridobljene svobode, takrat ti moške pač niso mislili, da bomo mi, njih vnuki, tako hlapčevsko tlačanili še zdaj, ko so nam organizacije v skoro stoletnem boju izbojevale že zopet veliko novih svobod in pravic, ter da bomo v času splošne in enake volilne pravice — dasi še samo za moške — hoteli še vedno razbijati državo, čeprav smo država mi. Ne tepe nas država, vlada nas tepe! To vlado smo pa postavili mi, delavno ljudstvo, kajti mi smo volili v parlament in poslali tja velikansko večino protiljudskih poslancev, ki so postavili iz svoje srede seveda protiljudsko vlado prav s tako pravico, kakor bomo mi, ko bomo imeli večino, postavili iz svoje srede protikapitalistično vlado.

Če hočemo pa kdaj to večino imeti, moramo vso državo prepričati z dobrimi političnimi organizacijami, ki bodo vzgojile delavno ljudstvo in ga združile za ta namen ter ga usposobile, da bo, kadar prevzame vlado, tudi res bolje vladalo, nego vladajo zdaj kapitalisti.

Kje naj se pa ljudstvo nauči vladati, če ne v svojih organizacijah? Zato mora ljudstvo v organizacije, mora se udeleževati dela v organizacijah, mora žrtvovati za organizacije. Zato tiste organizacije, v katerih dela vse sam predsednik, sploh niso nikake organizacije, temveč le klike. Takega predsednika lahko zadene nesreča — pa ni več organizacije, lahko pa tudi preide iz naše stranke v drugo — za njim seveda tudi vsa njegova klika.

Ko so videli komunisti take organizacije, so rekli, da niso demokratične, ampak absolutistične. Prav so imeli! Toda niso imeli prav, ko so zaradi tega pobijali demokracijo! Kajti takrat se je marsikateri socialist, ki je bil prepričan o potrebi demokracije, omajal po komunističnih frazah v svojem prepričanju, postal mlačen in dopustil, da smo v organizacijah še bolj nazadovali, da smo dobili še več takih klik, ki so skušale potem z raznim, mnogokrat nečednim orožjem izbojevati v stranki tisto, kar je bila osebna želja njih predsednika.

Namesto da bi se v svojih prostovoljnih in svobodnih organizacijah naučili prave demokracije in jo potem prenesli v organizacijo države, smo storili baš nasprotno: začeli smo oponašati samolastno gospodarstvo vladnih krogov, ki so v zvezi s kapitalisti izkoriščali ljudsko nezavednost, in zanesli smo v organizacije vse vrste intrig, kakršnih so se posluževali oživiteli le tistemu, ki mu prisluškuje duša za ušesno mrenico.

To je moja zadnja misel:

Vi, ki hodite med nami morda edini za umetnostjo brez madeža, dajte jo predvsem tistim, ki je niso deležni, ker so zapuščeni. Ljudem, ki jih še ni popolnoma pokvarilo kako narodno gledališče, noben T. T. in »Zeta« in slavní mož; ljudem, ki so po priliki sto klatrov oddaljeni od takih brezpredmetnosti. Ti ljudje vas sicer ne morejo obdarovati s posebnimi darovi, ker imajo le svoje roke, s katerimi kopljejo bogastva onim, ki vas morejo iz same blaziranosti obdarovati z njimi. Toda imajo še svoje duše, hrapave in neokorne kakor zemlja, in njih duše je mogoče obdelati in zoriti kakor zemljo, da postanejo rodovine. Pred njimi je prihodnost in nič vašega se ne bo v njih izgubilo, ker bo živelo v prihodnosti. Z njimi bo šlo vaše delo. Grofje, knezi in bogataši pa bodo izginili in z njimi vse, kar jim daste v njihovo last.

Kdor je hodil po pravilni poti k umetnosti, je spoznal tudi to. K. K.

Samogovor

pred III. večerom komornega kvarteta Zika 23. t. m. v ljubljanski Filharmoniji.

V poslednjem času stopa slovenska umetnost po vseh pravilih zopet nepravilno pot. Ljubljansko gledališče napolnjuje s svojimi uprizoritvami ljubljanski »Ideal«. Kod neki se poteka naša Talija? Morda po mariborskih ulicah? Ker še zadnjič jo je tamošnji Krpanov kobilar obmetaval s kobiljimi izstrelki. Pri nas je namreč tako: Najprvo pleše Krpanova kobila po gledališkem odru, in ko jo zamenja umetnost, jo sprejmejo z gromovitim aplavzom kobiljinih fig...

V poslednjem času prireja med nami slaven mož koncerte, pa jih že sam tako podcenjuje, da niti ne razpošilja recenzentskih vstopnic. Pravična beseda — dobro, da si odvisna od takele pisane cunjice papirja! — Meščanski list prevaja članek o »Treh labodih« iz praške »Presse«. A je odkritosrčen, ker v svoji kritiki priznava, da »Treh labodov« še razrezal

ni. — Drug meščanski list je pograbil isto snov. Podlistkarju ni všeč, da se poslužuje mladi rod skrivalnic namesto svojih pravih imen. Pa ni tako odkritosrčen, ker ne pove, jeli videl ali ni videl skrivalnic nad vrsticami slovenske revolucionarne generacije. Drugače je pošten in sam ne zakriva svojega imena in pomena: Imenuje pa se po krstu in po primku »Zeta«, to je zadnja črka tudi za analfabete.

I. t. d. Večno ista komedija, trudna in idiotska do ogabnosti.

V tem času prihaja Zikov kvartet, da nam s svojimi godali razprši meglo nad ulicami in v možganih. »Naš Zika« je ime, ki zveni svetlo v časnikarskih poročilih. Samo, da se uho našega občinstva še ni privadilo nanj.

Premišljuje program novega koncerta in vidim, da mi ni treba drugim povedati svojega mnenja o njem. Ker je z glasbenimi razlagami kakor z računskimi enačbami: neznanko lahko rešiš, a njene bistva nisi razodel. Smetana, Beethoven, Dvořák — to so mrtvi ljudje, ka-

vali oni, hoteč onemogočiti pravo demokracijo, resnično vlado ljudstva?

Takrat je pa tudi vladajoča stranka na Slovenskem izpremenila svoje ime. Prejšnja liberalna ali napredna stranka se je začela imenovati **demokratsko** (JDS). Ker je to izrazito kapitalistična stranka, ki nikdar ni mislila na pravo demokracijo, je jasno vsaj za nas, da je hotela s tem osovržiti pri delavnem ljudstvu pravo demokracijo. Pri komunistih se jim je to takoj posrečilo, ker so imeli že od prej mnogo anarhizma v spisih ekstremistov. Toda tudi pri vsem ljudstvu se jim bo ta nakana pogrečila, če ne bo naša stranka zmožna pokazati demokracije v življenju, v dejanju. Ker pa države nimamo v oblasti, je treba ta demokratizem pokazati v stranki in njenih organizacijah.

Kadar to dosežemo, bomo imeli veliko in močno stranko, ki bo imela upliv na državo, tako da bomo tudi o Ameriki in Japonskem lahko politizirali. Do takrat mora biti pa skrb za dobre organizacije naša najvišja politika.

Za obnovo Evrope.

Predsednik ameriških strokovnih organizacij se piše Gompers. Ta Gompers ni socialist — kljub temu pa ne moremo tajiti, da je predstavnik ene izmed najmočnejših delavskih organizacij na svetu. In kot tak se nam zdi, da je v veličnem vprašanju obnove Evrope znamenje nesolidarnosti delavskega razreda — znamenje, ki ga moramo tu podčrtati in ostro obsoditi.

Povod zato nam daje kratka notica, ki smo jo brali te dni v časopisu. Med številnimi protesti, ki jih je sprejel ameriški predsednik Harding proti temu, da bi se upostavili stiki s sovjetsko Rusijo, je bil tudi protest zastopnika ameriških strokovnih organizacij Gompersa. To vest podčrtavamo kot žalosten vzgled take delavske politike, ki nima niti toliko uvidevnosti, kakor kapitalist Lloyd George. Ta hodi po pametnejših potih.

Že zadnjič smo poročali o konferenci Cannesu. Omenili smo, da se vzdramlja polagoma tudi zapadni kapitalistični svet iz pivojne pijanosti. Zakaj tudi zmagoviti zapad trpi težko pod posledicami gospodarskega propada Rusije in težkih zmešnjav v gospodarstvu Nemčije in nasledstvenih držav bivše Avstrije. Zakaj svet je bil pred vojno gospodarska enota? Gospodarski in politični načrti, ki prepustajo Rusijo ali Nemčijo svoji usodi, hoteč ju docela uničiti, morajo zato rezati vedno tudi v živo meso tistega, ki stavi take nespametne zahteve. To so uvideli najprej Angleži. Zato je prišel njihov ministrski predsednik Lloyd George na posvetovanje v Cannes res z načrtom, po katerem naj bi se ostrine mirovnih pogodb ublažile in naj bi se pritegnila v krog Zveze narodov tudi Nemčija in Rusija. To je bila po vojni prva pametna beseda, ki jo je izrekel zastopnik zmagovalne države, ne iz človekoljublja, a vsaj v pravilnem pojmovanju lastnih interesov. Njegovi predlogi so bili na konferenci tudi sprejeti. Tam zbrani diplomati so sklenili, da se skliče v kratkem nova konferenca v Genovi, kamor naj bi bili povabljeni tudi Nemčija in Rusija. Ves svet je bral ta poročila z zadoščenjem, v zavesti, da je bilo mogoče seer zdravo pamet dolgo ubijati, da pa ni mogoče jo ubiti.

Pokazalo pa se je, da trpljenje še ni dopolnjeno in da ura zdrave pameti še ni prišla.

V Franciji se je uprl pod uplivom militarizma in nacionalizma stoječi parlament v Cannesu napravljenim sklepom. Francoski ministrski predsednik Briand je moral odstopiti svoje mesto gospodu Poincareju, ki velja kot najizrazitejši predstavnik francoskega šovinizma.

Sedaj nastaja vprašanje: Ali bo iz splošnega pomirjenja Evrope kaj? Ali bo končal svet ob štirindvajseti uri srdito blokado, ki jo vodi proti sovjetski Rusiji in ali bo mogoče začeti s svetovno akcijo za gospodarsko obnovo Evrope. Če francoski militarizem na to ne bo hotel pristati. Mi verujemo v to za tako gotovo, kakor vemo, da teko vse vode nizdol. Do gospodarske obnove sveta bo prišlo in tudi do omejitve sedanje sovražne gospodarske politike bo prišlo, ker zahtevajo to interesi vsega sveta.

Če Francozi tega nočejo — bodo storili svojemu narodu slabo uslugo, ker bo šel razvoj svojo nujno pot — preko Francije.

Po vsem svetu so angleške načrte in tudi predloge za upostavitve stikov s sovjetsko Rusijo z veseljem pozdravili. Zlasti tudi v Ameriki. Bili pa so vendar tudi v Ameriki ljudje, ki jim to ni bilo po volji in med njimi je bil delavski zastopnik Gompers.

Za nas je to znamenje, ki smo hoteli na njem pokazati, katera delavska politika ne sme biti. Pri vsej potrebi jasnih ciljev in ostro začrtane poti moramo znati tudi pozabljati, zavedajoč se, da je en cilj nad vsemi drugimi. In ta cilj je Marxov klic po združitvi, solidarnosti in vzajemni pomoči proletariata vsega sveta, po združitvi vsega človeštva na temeljih socialne pravičnosti. Vse, ki sejejo sovražstvo in razdor, ne da bi jih silile k temu velike načelne razlike na različna pota, bomo izpolnili iz svojih ust. Pa najsi bodo to Gompersi iz nacionalistične desne — ali pa slaveželjni avanturisti in užaljeni inteligenti od bogvekod.

Najnovejše.

ALLERHÖCHSTDERSELBE ALI DOLGI NOSOVI »JUTRA« IN »NARODA«.

LDU. Belgrad, 18. jan. Nekateri listi so hoteli zadnje dni izkoristiti radostni dogodek v Sinaji in hoteč biti interesantni poročali s pomanjkanjem okusa in takta. Opozarjamo urednike, da se v lastnem interesu vzdržujejo objavljanja takih vesti. — Bizantinizem se je pri nas tako razpasel, da se je čutil včerajšnji »Naprej« vsled smrdljivega ozračja, ki sta ga napolnjevala v nedosegljivi meri »Jutro« in »Narod«, prisiljenega posvetiti našim petolizniškim meščanskim listom uvodnik »Allerhöchstderselbe«, v katerem je bičal ostudne petolizniške, ki ne znajo ločiti nikdar med človeškim in med abstrakcijo simbola. Današnje »Jutro« se je seveda že pripravilo na ta napad in okrivilo pomanjkanje okusa — »službeni dopisni urad, ki smatra menda za svojo dolžnost, da pobere iz raznih bulvardnih zagrebških listov vsako bedasto izmišljotino!« Toda mi že dolgo poznamo »Jutrove« limanice in vemo, da se za tem »službenim dopisnim uradom« skriva premeteno »Jutro«, ki pa je vendar premalo briljantno, o čemer nam pričajo dolgi nosovi, ki jih prejema od vsepovsod. Zadnji čas je že bil, da je napravil konec bizantinskim nečednim opisom tisti službeni dopisni urad, od katerega pričakujemo, da bo prav pošteno navil ušesa »Jutru« za njegovo obrekovanje.

SODRUGA ETBINA KRISTANA PARLAMENTARNO DELOVANJE.

LDU. Belgrad, 18. jan. Posl. Etbina Kristan (soc. dem.) je v svojem govoru na včerajšnji seji narodne skupščine govoril za sporazum s Hrvati. Nadalje je zastopal stališče, da je treba ščititi delavce. Kritikoval je rapalsko pogodbo, ki jo je nazval ne samo evropsko, temveč svetovno nesrečo. Prihod Italijanov na našo obalo bo vedno vzrok za bodoče nesporazume, ker Italijani ne bodo mogli obdržati Zader in Trsta s sedanjimi mejami in bodo prisiljeni izvajati imperialistično politiko. Rapalska pogodba je evropsko vprašanje in se ne more reči, da je bila naša zunanja politika dobra. Treba bi bilo vzpostaviti zveze z Rusijo, kakor to delajo vse ostale države. Končal je svoj govor s trditvijo, da bodo nastajale vedno nove krize v vladi in narodu, ako se ne odstrani sedanji sistem. Nato se je seja zaključila.

RADIKALNI POSLANCI, KI SE DELAJO NEDOLŽNE, NAJBREŽ SPIJO.

LDU. Belgrad, 18. jan. Radikalni poslanec Žujević bo vložil interpelacijo na vojnega ministra, ali je res, da obstoji v vojski organizacija »bele roke« in kaj je minister podvzel v svrhu njene razpustitve, ako v resnici obstoji.

PROMETNO MINISTRSTVO IN ŽELEZNIŠKE NESREČE.

LDU. Belgrad, 18. jan. Finančni odsek odbora za promet je nujno zahteval, naj se ministrstvu za promet nakažejo novi krediti, ker so bili dosedanja porabljeni že do 15. januarja. Če se krediti ne bodo takoj nakazali, se lahko zgodi, da zastane ves naš promet.

LDU. Belgrad, 18. jan. Komaj so se popravili tiri na železniški postaji v Batajnici, kjer sta zadela skupaj dva vlaka, je včeraj zopet došlo do nove železniške nesreče. Včerajšnji mešani vlak št. 5513 je skočil na progi Batajnica-Boljevac s tira radi slabih pragov. Škoda je znatna, več vagonov je popolnoma razbitih.

MEDNARODNA ŽELEZNIŠKA KONFERENCA V RIMU.

LDU. Belgrad, 18. jan. Naša vlada je prejela poziv, naj določi delegata za mednarodno železniško konferenco, ki se bo vršila v Rimu od 18. do 20. aprila t. l. Na konferenci se bo razpravljalo o vprašanjih železniškega prometa.

NA RUSKEM UMIRA OKOLI 30 MILIJONOV LJUDI ZA LAKOTO.

LDU. Moskva, 18. jan. Nansenova pomožna akcija objavlja naslednje poročilo o položaju v pokrajinah, kjer razsaja glad, z dne 1. januarja 1922: V Rusiji strada 33 milijonov ljudi, od teh preti 19 milijonom smrt vsled lakote. Vsak dan dobiva 300.000 otrok hrano od Hooverjeve pomožne akcije, 375.000 odraslih in otrok pa od Nansenove. Ostale pomožne akcije oskrbujejo okoli šest milijonov ljudi. Ostanek bo umrl od lakote, ako Evropa takoj ne priskoči na pomoč.

NAJVEČJA KONFERENCA, KAR JIH JE BIL DOSLEJ.

LDU. London, 17. jan. Razen Zedinjenih držav so bili povabljeni na evropsko gospodarsko konferenco v Genovi vsi narodi v Evropi, približno 25. Ako bi štele delegacije in tajništva vsakega naroda povprečno po 14 oseb, potem bi bilo na tej konferenci navzočih vsega skupaj okrog tisoč oseb. Torej bi bila to,

Kar se osebja tiče, največja konferenca, kar jih je bilo doslej.

POGOJI BOLJŠEVIŠKE VLADE ZA KONFERENCO V GENOVI.

LDU. London, 17. jan. Iz Rige javljajo, da obsega program boljševiške vlade na konferenci v Genovi tele točke: plačevanje ruskih dolgov, vrnitev po Denjkinu, Judenju in Wranglu Rusiji odvzetih trgovskih ladij, odstopitev vzhodne Sibirije, obnova gospodarstva v Rusiji in gospodarski odnosi do inozemstva. Sovjetsko vlado bodo na genovski konferenci zastopali Čičerin, Zuhrop in Lunačarskij.

POGOJI ZEDINJENIH DRŽAV ZA GENOVSKO KONFERENCO.

LDU. Pariz, 18. jan. Iz Washingtona poročajo, da bodo Združene države sprejele povabilo na genovsko konferenco šele takrat, ko bo washingtonska konferenca popolnoma končana. »Matin« javlja iz Rima, da je washingtonska vlada poslala italijanskemu ministrskemu predsedniku noto, v kateri izjavlja, da je pripravljena udeležiti se genovske konference, ako se pri razpravah ne dotakne razveljavljenja obveznosti evropskih držav do Amerike.

Politične vesti.

+ Kakšnih sredstev se poslužuje narodno - socialistična stranka. Včerajšnja »Jugoslavija« prinaša dopis »Hijene v Mežiški dolini«, v katerem izjavlja »več guštanjskih delavcev«, da je za delavstvo edina rešitev, če se odstrani od onih strank, v kateri so vojni dobičkarji in koritarji. Edina stranka, katera je čista tega elementa, da je — narodno - socialistična stranka in ker vedo to, vabijo svoje tovariše, ki pripadajo drugim demagoškim strankam, da pristopijo k njej. S pozivom, da je za delavstvo edina rešitev, če se odstrani od onih strank, v kateri so vojni dobičkarji in koritarji, se popolnoma strinjamo. Čudimo pa se, da se sklicuje »več guštanjskih delavcev« na — narodno - socialistično stranko, o kateri se vendar že vsak otrok, da je v rokah vojnih dobičkarjev in koritarjev. Če nam vseeno ne bo verjelo »več guštanjskih delavcev«, naj si ogledajo lansko »Jugoslavijo«, v kateri je g. Pesek naznanil z debelimi črkami, da je vredno njegovo premoženje do 30 milijonov kron! In vendar ve danes tudi že vsak otrok, da je bil g. Pesek pred vojno brez vsakega premoženja! Predrznost se nam zdi, da objavlja »Jugoslavija« dopise, ki vendar bi jejo v obraz resnici! Narodno - socialni delavci, ali se boste spametovali?

Dnevne vesti.

Na pomoč! Komu? »Jutru«! To je že tako prifrknjeno, da več ne razločuje niti med stanovanjem ljubljanskega župana in dvornim vlakom. Po možnosti mu pomagamo iz neprijetnega položaja. Torej: Dvorni vlak je nekaj, kar vozi na x-krat kolesih po železnih, dolgih, dolgih palicah, ki jih imenujemo tračnice ali skupaj železniška proga. Taka proga gre križemkrajem od mesta do mesta (pa tudi od vasi do vasi) po vsej državi, tako da lahko napraviš imeniten sprhod, če se pelješ po njej. Ste razumeli? Tak vlak je seveda nekaj bajnega, po opremi in po ceni. Stane milione in desetmilione. Te pa plačajo ljudje s prelučnjenimi žepi, takorekoč v obliki davkov. Jasno, ne? Sedaj pa stanovanje ljubljanskega župana:

Stoji na štirih oglih in se ne more premikati. Na vrhu opekasto pokrivalo, ki mu pravijo streha. Na strehi so luknje, skozi katere prideš (ali padeš) v takomenovano kuhinjo. To so dimniki. Poleg kuhinje sta dva ali trije zaboji, ki se vsak po enkrat imenujejo soba. V eni sobi ti je prijetna dolžnost, sprejemati nepovabljenе goste, v drugi pa ponoči spiš, če si se gostov odkrižal in če nimaš nujnejšega opravila. To je stanovanje. Razločuje se od dvornega vlaka tudi po tem, da ga mora vsak župan plačati iz lastnega žepa, če ne, ga vrže takozv. gospodar skozi nekako odprtino ali vrata. Pa so še drugi razločki. Tako n. pr. se more tak župan navzlic zabavljanju male klikice ludih ljudi (»demokratov«) tudi oženiti in potem je nerodno bivati v tistem omejenem številu zabojev. Ali nam je »Jutro« pazno sledilo? Če je, potem naj poskusi razumeti še to: So ljudje, ki imajo tudi vlake, pa nič stanovanj. To so vagonarji. Hudo neprijetna reč, zlasti pozimi! Tem ljudem skuša ljubljanski župan po svojih močeh pripraviti stanovanja. Pa je hudič, ker se mu postavlja gori omenjena klikica po robu, ko je stanovanja že preje zase prihranila. Pa bi že šlo, če bi ne bila klikica tudi na nekem visokem stolcu — podomače: na vladi — in bi se za stanovanja in za vagonarje kaj brigala. Konec. Nadaljevanje po potrebi.

Včeraj volovska afera, danes ribolovska afera in tako dalje v neskončnost. Za volovsko afero samostojneža in ministra za poljedelstvo g. Ivana Pucija je prišla na vrsto ribolovska afera. Gospod minister je namreč sklenil pogodbo z neko delniško družbo, pri kateri so znane osebnosti iz parlamenta kakor dr. Spaho, Uzunović, Milovoje, Jovanović in druga visoka gospoda. Vsled te pogodbe, ki daje družbi pravico do vsega ribolova na Ohridskem jezeru, ki je eno najbogatejših na ribah, je kruto prizadeto objezersko siromašno prebivalstvo, ki je priredilo že več demonstracij in zahtevalo, da se pogodba razveljavi. Zadevo ima sedaj v rokah zakonodajni odbor, ki je v

neprijetnem položaju, ker se ima baviti s to umazano afero. Samostojnim kmetom iskreno častitamo, ker imajo takega ministra.

Dopisi.

Vsiljevanje. Gospodje okrog Avtonomista nimajo v celjskem okrožju pristašev. Sedaj so pa ti nekdanji socialdemokratski kor . . . — pardon: poverjeniki razposlali drug list ozir. Nove zapiske, s katerimi ponujajo svojo avtonomijo za 100 K na leto. Seveda rajžajo ti novi zapiski nazaj, ker celjski proletariat bere le Naše zapiske, Naprej in Ljudski glas in Kres.

Iz stranke.

VSEM SODRUGOM NA ZNANJE.

Ker kroži po Ljubljani vest, da niso bili sklepi zadnje seje načelstva oblastne pokrajinske organizacije SSJ soglasni, izjavljam, da je to navadna laž. Vsi sklepi so bili enoglasno sklenjeni. — Ivan Krušič, član načelstva SSJ.

Vse sodruge pa opozarjamo, da strankine znamke ne veljajo več za pobornice. Vsak mora biti vpisan — posebno pa zdaj, ko plačujejo sodrugi različno, ta več, ta manj. Znamke so samo potrdilo, da je za dotični mesec plačano, vredne pa niso nič.

Kdor bi znamke hotel prodajati, ne da bi bil zaupnik, ga naznanite!

Neki zaupnik SSJ iz Ptujkega okraja je izgubil 200 strankinih znamk. Kdor bi jih našel, naj jih pošlje na pokrajinsko tajništvo SSJ v Ljubljani, poštni predal 168. Poštne stroške dobi povrnjene.

Iz strok. gibanja.

Mezdno gibanje rudarjev. Unija slov. rudarjev je dobila 16. t. m. obvestilo od ministra za šume in rude, naj skliče takoj v Ljubljano anketo za draginjske doklade rudarjem pri Trb. premog. družbi. Anketa se bo vršila še ta teden in sicer danes ali jutri.

Razpored velikega shoda za нравni prerod.

V nedeljo 22. jan. v veliki dvorani Uniona.

Začetek ob 9 h dopoldne in ob pol 3 h popoldne.

□ □ □

Govori:

- Univ. prof. K. Ozvald: K tvornim silam življenja.
- Dr. Anton Breclj: Temelj preroda — družina.
- Doc. dr. Ivan Robida: Alkoholizem — ljudska bolezen.
- Nadzornik Iv. Bezeljak: Alkohol in mladina.
- Nadučitelj Al. Kržišnik: Vzgoja mladine k dostojnosti.
- Prof. Fr. Jeran: Vzgoja inteligence.
- Gospa Marija Bartolova: Žena v boju proti nenravnosti.
- Gdč. Franja Petrič: Boj nenravnosti!
- Dr. Janko Arnejc: Surovi Slovence in njegova klelev.
- Dr. Val. Rožič: Problem rešitve.

Vmes še drugi krajši govori.

Posebe se ne bo vabilo.

Povabljeni in dobrodošli vsi, ki imate srce za ljudstvo!

Pozor! Delavstvo tovarne Konzerv na Vrhniki je v mezdnem gibanju. Opozarjamo vse one, ki mislijo iskati dela pri omenjeni tvrdki, da tako namero iz solidarnosti opuste.

Vestnik Svobode.

Seja centralnega odbora »Svobode« se ne bo vršila danes, v četrtek, 19. t. m., nego v čet tek, 26. t. m. ob 20. uri v tajništvu v Židovski ulici 1, I. nadstropje.

Dramatični odsek »Svoboda« Vič-Glince gostuje v nedeljo, dne 22. t. m. v Sokolskem domu na Viču z igro Lovood-ska sirota, igrokaz v 4. dejanjih. Začetek ob pol 8. zvečer. Med odmorom sodeluje tamburaški zbor »Svoboda«. Predprodaja vstopnic pri g. Uran na Glincah, g. Jelčnik v Rožni dolini in v društveni sobi »Svobode« v soboto od 7.—9. zvečer in v nedeljo od 9.—12. in od 2.—4. popoldne.

Radeče pri Zidanem mostu. Splošno delavsko izobraževalno društvo »Svoboda«, podružnica Radeče, preredi v nedeljo, dne 22. prosinca 1922 v društvenih prostorih »Svobode« dve šaloigri »Stric Jaka« v dveh dejanjih in »Mutasti muzikant« v enem dejanju. Po igri prosta zabava in ples. Začetek ob pol 4. popoldne. Vstopnina za osebo: I. sedež 4 Din., II. sedež 3 Din., III. sedež 2 Din. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Prevalje. Dramatični odsek splošne delavske zveze »Svobode« v Prevaljah, priredi Gangelno 4 dejansko dramo »Sin« dne 22. januarja ob 3. popoldne v dvorani g. Ahaca. Predprodaja vstopnic v konsumnem društvu za Slovenijo in pred predstavo. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig za čitalnico. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

Kulturni vestnik.

Srečko Koporc: Trije mešani zbori. Izšli so v »Umetniški založbi treh labodov« trije mešani zbori najmlajšega slovenskega komponista Srečka Koporca, ki zavzema, kar se tiče darovitosti, gotovo najizrazitejše mesto v slovenski najmodernejši glasbi za Kogojem, našo priznano glasbeno osebnostjo. Trije mešani zbori se naročajo pri »Umetniški založbi treh labodov« v Ljubljani, Stari trg 3/II. Pri naročilih po deset in več izvodov stane izvod 12 K sicer 16.

Pravkar je izšla knjiga: Alojz Kraigher: Umetnikova trilogija. Ivanu Cankar-

ju v spomin. Samozaložba. Natisnila Učiteljska tiskarna. Cena za broširan izvod 15 Din., za vezan 20 Din. Naroča se pri vseh knjigarnah ali pri Založbi »Trilogije« v Ljubljani, Na stolbi 4.

Repertoar narod. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Petek, 20. jan. Zaprtó.
Sobota, 21. jan. »Revizor«. Red B.
Nedelja, 22. jan. Popoldne ob 3. »Peterčkove poslednje sanje«. Izven.
Nedelja, 22. jan. Zvečer ob 8. »Pohujšanje v dolini Šentflorjanski«. Izven.
Ponedeljek, 23. jan. »Revizor«. Red E.
Torek, 24. jan. Zaprtó.

Opera:

Petek, 20. jan. »Labodje jezero«. B.
Sobota, 21. jan. »Trubadur«. Red E.
Nedelja, 22. jan. »Tosca«. Izven.
Ponedeljek, 23. jan. Zaprtó.
Torek, 24. jan. »Trubadur«. Red C.

Gospodarstvo.

Petdinarski bankovci. Finančno ministrstvo je odredilo, da se vzamejo 5-dinarski bankovci iz prometa. Državne blagajne jih po 20. januarju 1922 ne smejo več sprejemati. Pač pa jih bodo zamenjale podružnice Narodne banke še do 20. julija 1922, centrala pa celo do novembra 1922.

—Naš uvoz. Izšla je statistika našega uvoza za prvo polletje leta 1921. Iz te statistike posnemamo, da je znašal naš uvoz 2.093.525.548 Din. Glavno uvozno postavko tvori zopet manufaktura, ki znaša 800 milijonov Din., ki dosega po tem takem skoro ves izvoz v vrednosti enega miliona dinarjev za isto razdobje. Velike uvozne postavke so nadalje sladkor z 128 milijoni in kovinski izdelki z 126 milijoni. Med uvoznimi deželami stoji na prvem mestu Avstrija s 532 milijoni, Italija s 457 milijoni in Češkoslovaška s 413 milijoni.

—Pšenična valuta na Madžarskem. »Jugoslovenski Lloyd« poroča: Na Madžarskem je padla na plodna tla ideja Madžarskega kreditnega zavoda, da se naj uvede kot vrednostna edinica v raznih pogodbah mesto novca meterski stot pšenice. Tako na primer nameravajo poljedelci v okolici Makoa izgraditi tri železniške proge, a stroške nameravajo plačati v pšenici in sicer tako, da bodo plačevali železniškemu društvu od vsa-

kega orala zemlje 9 let po šest kg pšenice. Društvo pa bo to pšenico zbiralo in izvažalo. Tudi škofje ne dajejo svojih posestev več v najem za gotov denar, ampak za pšenico. V finančnih krogih smatrajo to početje za opasno za ustavljenje gospodarskih razmer, ker pšenica nima stalne vrednosti (Mislimo pa, da vsaka-kor bolj stalno, kot sedanji denar. Op. uredn.), in zato, ker tako postopanje ruši vero v državno valuto. (To vero pa ruši vse prej valuta sama! Uredn.).

Utrinki.

Razširjajte in poglabljajte organizacijsko misel. To je potrebno, to je začetek zmage. Kajti socializem je boj. In njegov sovražnik je močan. Za boj je treba armade; naša armada pa je socialistična stranka. Posamezniki so lahko izvršni sodrugi, toda če se ne bojujejo po skupnem načrtu, morajo priti do tega, da vlečejo vsak na svojo stran in združen sovražnik jih lahko pobije drugega za drugim. Moč je v združitvi, v organizaciji.

Nekdaj so velika morja preprečevala, da se narodi niso mogli med seboj spoznati in pobratiti. Ta težava je sedaj odstranjena, kajti najlažje in najhitreje potuješ po morju. Če se narodi še vedno niso združili v višjo enoto, je temu kriva, le še ljudska nezavednost.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUŽA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA
.. ZA SHODE IN VESELICE ..

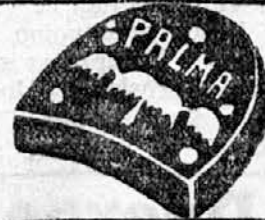
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Salma

Neraztržljivi kavčukovi podpetniki za čevlje.

KORANIT

asbestni škrljavec, najboljšo sredstvo sedanosti za pokrivanje streh in obloženje zidov. Tovarna v Karlovcu (Hrvatska).

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

F. Hočevan, Moste p. Žirovnica, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki, pokrivači in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežju, toči, snegu, požaru in viharju, zahtevajte oferte.

„Pošljite naročnino!“

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko

TVRDKA J. DOLENC

Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 6

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

TVRDKA J. DOLENC, Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5